



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De eruditione christifidelium

Herolt, Johannes

Colonie, 27. X. 1496

De luxuria.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30784

et cum omnibus sanctis gaudebimus. Item deū videre est ita delectabile. q̄ b̄tus Augustin⁹ dicit q̄ potius velle eē in inferno z deū videre: q̄ in celo z ei⁹ visione carere. Unde angeli iam quasi p̄ septem milia annorum deum viderunt. et si ad icū oculi deberēt priuari visione dei: nimis grane esset eis. Quāuis em̄ angeli hīc mira operent̄ z nobis frequēter seruiāt. tamen semp̄ deū cōtemplantur. **Uñ** Math. xvij. Angeli cor̄ semp̄ vident faciem patris mei q̄ in celis est. Item de hac visione z de dulcedine ei⁹ dicit ps̄. Quoniā mille anni aī oculos tuos tanq̄ dies h̄sterna que preterit. **Ubi** dicit glo. q̄ nūq̄ aliqua dies tam gaudiose consumpta est in p̄senti q̄n mille anni breuiores estimantur in celo. Itē in hac visione implebitur desiderū hominis. **Unde** ps̄. Satiabor cum apparuerit gloria tua. Quia in celo q̄libet satiabitur: siue sit magni meriti siue parui sic q̄ q̄libet contentat̄ intantū q̄ nō potest plus desiderare. **Exemplum** de vase magno quod potest cōtinere viginti vinas vini: cū habet eadē plenum est z non potest plus recipere. Similiter de vase paruo quod pōt cōtinere vnam solum mēsuram: cū habet illam tunc plenum est z contentat̄ ita bene in vna mēsurā sicut magnum vas in viginti vnis. Sic est de sanctis magnis. sicut de sancto Petro vel Paulo vel Dominico vel sancto Francisco. qui habent magna vasa. id est magna merita. Et de nob̄ qui sumus quasi parua vasa cum paucis meritis. **Uñ** Aug⁹. libro. xxij. de ciuitate dei. Ipe deus erit finis desideriorū nostrorum. qui sine fine videbit̄: sine fastidio amabit̄: sine fatigatōe laudabitur. **Idem** eodem libro. Quod deus p̄parauit diligentib⁹ se fide nō capit. se nō attingitur. charitate non comprehenditur. desideria z vota trāsgreditur. acquiri potest. estimari nō potest. **Exemplum** de gaudijs celi. Legitur q̄ in ecclesia beati

Petri colonte cū esset quedam obsessa: cōtigit ad illam aliā obsessā supuenti re. **Uñ** vna p̄tra aliā cepit insurgere. et clamorib⁹ z cōtumelijs se afficere. **Uñ** demoni dicebat Miser quid p̄sentiendo lucifero sic de celo ruimus. **Alter** respōdit. quare fecisti. **Cūq̄** illa adhuc quasi penitentijs verba p̄ferrent: alter lubitūxit. **Tace.** ista p̄ma nimis est sera. **Et** idem demon interrogatus a circumstantib⁹. qd̄ facere velle v̄ sic ad celū redire posset. **Respōdit** ei. Si esset colūna ferrea z rasorijs z clauis acutissimis armata a terra vsq̄ ad celū erecta vsq̄ ad diem iudicij: si carnem haberē in qua sic pati possem: me p̄ illam trahere vellem nūc ascendendo: nūc descendendo dum modo puenire possem ad gloriā dei. de qua p̄pter supbiam meam cecidi.

De luxuria.

Luxuria detestanda est. quia est peccatum nociuū valde tā in corpe q̄ in aīa. **Unde** apostolus. i. ad Corin. vi. Quē fornicatur in corpus suū peccat. qz luxuria p̄mo maculat ip̄m corpus. **Omnia** em̄ peccata maculant animam. sed illud corpus z animā. **Unde** etiam Innocentius de vilitate cōditōis humane. Luxuria nō solum maculat animam. sed sedat p̄sonam. **Uñ** luxuriosus iam habet quodāmodo gehennā in seip̄o. scz fetorem luxurie. z ignē concupiscētie. **Idem** luxuriosus comparatur porco. qz plus delectatur in luto luxurie q̄ in florib⁹ castitatis. **Uñ** q̄libet de eberemus corp⁹ nostrū in puritate seruare. quia quanto purius nunc seruatur: tanto gloriofius in futura resurrectōe erit. **Et** quāto impurius: tanto plus tūc ferebit si sic decedit. **Est** enim luxuria peccatum fetens. non solum coram hominibus. sed etiaz coram angelis. **Quia** angeli sunt puri qui nos custodiūt. igitur nō modicum

De peccato

displicet eis. si aliquis in aspectu ipsorum
audet tam nephandum opus luxurie per-
petrare. Unde Bern. In quouis di-
uersorio: in quouis angulo reuerentiam
exhibe angelo tuo. nec audeas illo presen-
te quod me vidente non auderes. Item luxu-
ria minuit homini vitam et debilitat cor-
pus. Unde Aristo. de regimine principum
Coitus est destructio corporis et abbrevi-
atio vite. Unde etiam Grego. in moralibus.
Per luxuriam natura corrumpit. senectus
inducit. vita minuit. morti appropin-
quitur. Unde etiam philosophus dicit. quod in silua mor-
tantes diutius viuunt propter paucitatem co-
tus. Item nocet homini. hoc patet ex eo
quia homo vite postponit hoc vitium cum
in eo assuetus fuerit. Unde Prover. xxij.
Fovea profunda os mulieris. qui asit in
foveam cadit. profunda non de facili ex-
it: sic nec de facili euadit de manibus dia-
boli quem illo peccato illaqueat. Unde
Grego. in moralibus. Ex quo luxuria semel
mentem alienius occupauerit vite eius bo-
na desideria cogitare permittit Sed heu
fere omnes homines trahit diabolus ad in-
fernum per luxuriam. scilicet nobiles et ignobi-
les. iuuenes et senes. Unde Abacuc. i.
Totum traxit in sagena sua. Unde Hie-
ronymus. Qui immunditiam luxurie per-
petre continentie subiicit: sanctior dauid ex-
istit et fortior sampsones Item luxuria val-
de placet diabolo. quia poterit se iustifi-
care coram deo propter fornicatorum
cum in eo non inueniet hoc peccatum quod
spiritus habet. Quidam demones memores
nobilitatis nature sue dedignant homi-
nem temptare de luxuria. ut patet de lu-
cifero qui christum temptauit in superbia et
auaricia. sed non in luxuria. Unde Hie-
ro. Nihil vilius est quam a carne vincere. et nihil
gloriosius quam carne vincere. et propter hoc
placet multum diabolo. quia in hoc peccato
binas animas lucratur. et valde per vili pre-
cio habet tam preciosas animas a christo
tam chare emptas. scilicet pro vna sola de-
lectatione. Unde fatua mulier pro illo pre-

cio dat animam suam diabolo. et corpore
leccatori: pro quo non daret seculares su-
os. Item hoc vitium multum displicet deo
quia luxuriosus preponit delectationem tur-
pium et vilius membrorum suorum deo et bea-
te marie et societati omnium sanctorum et an-
gelorum. et gaudijs que christus meruit cum
passione sua omnibus electis suis. Ergo
non immerito hoc vitium displicet deo
et omnibus sanctis.

Luxuria committitur sine actu
Secundo videndum est quot mo-
dis luxuria committatur sine actu. et
quando sit peccatum mortale. et
quando non. Pro quo sciendum quod luxu-
ria sine actu committitur de eodem modo
Primo quando quis habet turpem cog-
itationem sine delectatione. et contra vo-
luntatem incidit sibi. et hoc nullum est
peccatum. Unde Grego. super Ezech.
Quicumque sit cogitatio immunda men-
tem non polluit si ratio non consentit. Er-
go boni homines caste viuentes non de-
bent multum turbari ex eo quod eis male et
pessime cogitationes incidunt. quia dia-
bolus plus temptat bonos homines quam
malos qui voluntatem diaboli in omni-
bus exequuntur. Unde Gregorius. Ta-
to hostis callidus deceptoris molimina
ardentius exquirat: quanto celestis pa-
trie feruentius inhiare nos cognoscit Unde
etiam Bernardus. Non enim contri-
stari debemus si in temptationes incideri-
mus. sed si in temptationibus superati fu-
erimus. Ergo si quis temptaretur de
pessimis et inauditis cogitationibus vi-
rilliter resistere debet. tunc erit ei merito-
rium Unde Bernardus. Quoties re-
siteris tortens coronaberis. Idem in
libro meditationum. Demonum est ma-
las suggestiones ingerere: nostrum est
illis non consentire. Nam quotiens rep-
tationi resistimus: tortens diabolum su-
peramus. angelos letificamus. deum
honoramus. **S**ecundo quando ali-
cui incidit mala cogitatio cum delectatione

ramen sine sensu plene rōis: tūc est peccatū veniale. Unde sciendū q̄ in primo peccō p̄moꝝ parentū ꝓcurabant tres ꝓsone: sc̄z diabolus in spē ꝓpentis q̄ suggestit mulieri. z mulier que dedit viro. et vir q̄ comedit d̄ pomoyetito: tūc ꝓccm ꝓsumatū fuit i adā q̄ntū ad gen^o hūanū. Sic fm Aug^o. Suggestio ꝓpentis in nobis est primus motus ex fomite pueniens. Comestio vero mulieris est delectatio ꝓ comestio viri est cōsensus. His em̄ trib^o. sc̄z suggestione delectatione et consensu hō in ꝓccm ex temptatōe ducitur. Quia temptatio per suggestionē q̄ in cogitatōe consistit inchoat. Et si tūc ei n̄ ꝓsentit: ꝓ ei immediate resistit: tunc nullum est ꝓccm. Sed si ꝓ delectatōe z cogitatōis temptatio ꝓgredit: sic ēit veniale. Quando cūq̄ aut cogitationi immunde delectatio aduenit: si ꝓ ꝓsensum temptatio z ꝓccz ꝓsummat: mortale ēit. Ergo summe cauere debemus: ne delectemur in cogitationib^o malis. qz cū delectatio aduenit: tūc est veniale ꝓccm. Et hoc intellige q̄n consensus rōis n̄ est ibi. **T**ertio cōmittitur quando q̄s dat ꝓsensum in morosam delectatōem. Sicut qui delectant cū plena ratione in malis cogitationib^o: z in eisdem se inuoluunt. tūc talis morosa delectatō est ꝓccm mortale. Sicut heu multi faciunt. tam mulieres q̄ viri. z etiā virgines que licet nolunt ad actum ꝓducere. tamen volunt in ꝓauis delectationib^o et cogitationib^o delectari. quod tū nimis ē periculosum. qz facillime ex hoc peccatū mortale incurrit. Hoc ꝓbat Jacobus in epla sua. vbi dicit. Concupiscentia. id est interior animi delectatio cū conceperit subaudiēdo consensū rationis. parit ꝓccm sc̄z mortale. **Q**uarto cōmittit quando quis ex mala cogitatione z delectatione dat ꝓsensum z voluntatem ad ipm̄ opus. z hoc semp̄ est ꝓccm mortale. Unde Aug^o. sup̄ gen^o. Si ratio consentiat ei q̄ libido cōmonuit faciendum

esse z nō discrepat: tam et ꝓctm̄ imputatur. etiā si nō cōsequat̄ factū: qm̄ rea tenet̄ in ꝓsensu ꝓscia. Et hoc etiā intelligitur de quolibet ꝓctō mortali. qz q̄cunq̄ regnū eternū intrare debet oportz q̄ sic stet in ꝓposito suo q̄ si eternalr̄ viueret nūq̄ mortalr̄ peccare veller. Ergo oportet de necessitate salutis q̄ quilibet siue sit masculus siue femina sic stet in suo ꝓposito. q̄ nunq̄ velit facere actū nisi in matrimonio. **Q**uinto cōmittit visus ut cū q̄s ex visu ꝓcupiscit aliquā ꝓsonaz et ea intentōe eam inspicit ut eā cōcupiscere velit. **M**artha. v. Qui viderit mulierē ad cōcupiscendā eam: iā mechatur est eam in corde suo. s. ut ꝓcupiscētia traseat in affectū cordis z in ꝓsensum rōis: ut etiā si facultas assit facere disponit: iā mechatus est eā in corde suo. **V**erbi grā: si q̄s vna die centū domos intraret et in quilibet domo talem ꝓcupiscentiā iā dicitam ꝓ visum acq̄reret: tot ꝓctā mortalia ꝓmitteret. ergo summe necāria est custodia oculorū. **P**rimo. qz oculi sunt valde veloces ad nocēdum aīe. **I**deo ꝓdonib^o ꝓparant. **I**h̄ren. iij. Ocul^o meus deꝓdatus est aīam meā. **U**n̄ etiam **B**en. iij. Vidit mulier lignū pulch^o z ad vscendū. **U**n̄ **G**reg^o dr. Non em̄ eua lignū ꝓtigisset: nisi incaute ꝓus respexisset. **I**tem sc̄do custodiendi sunt q̄si due porte in castro corpis n̄ri. **Q**ui em̄ habet portas alicuius castri habet castruz. **S**ic etiā si diabolus habet oculos nostros: tūc habet castrū corporis nostri. z ꝓmuniter tunc intrat mors in aīam per fenestras nostras. **E**t ꝓsequēter seq̄tur q̄ deus nihil habet in hoīe si oculos nō habet. recte sicut dñs castri q̄ nō habet ingressum ibi. **U**nde dicit x̄ps in euangeliō. **S**i oculus tuus nequā fuerit: totū corpus tuū tenebrosū erit. **I**te tertio custodiēdi sunt oculi z visus ex parte mulieris. qz a plāta pedis vsq̄ ad verticē nō est locus in muliere ornata in q̄ nō sit positus laqueus diaboli. ad capien-

De peccato

duz animas. **Ecclesiā. ix.** Ne respicias mulierem compram. ne forte incidas in laqueos eius. quia diabolus vititur mulieribus pompose ornatis tanq̄ retib. veltanq̄ gladijs ad capiendum z occidendum. **Unde Hieronim⁹.** Gladi⁹ igneus est species mulieris. immo ē gladius biceps mulier pompose z curiose ornata. hoc patet ex eo q̄ occidit animā p̄riaz p̄ superbā. z aīam p̄riū p̄ luxuriā z malā zcupiscētiā. **E Querit** q̄d faciendū sit hōi q̄ videt aliquā personam ornata z pulchrā: vt sibi nō noceat ī aīa sua. **Respō. deo q̄ duo cogitāda s̄t.** Primo q̄ nunq̄ tārā curā z diligentiaz habuisti ad ornandū aīaz tuā etnalit̄ viturā. z ad cōplacēdū deo: sicut illa psona habuit ad ornandū corpus suū putridū z mortale ad cōplacēdū mundo. z sic dolere debes de accidia z negligētia tua z perditione anime illius. quā sic p̄pōse vides incedere. **Secūdo cogitandum est:** q̄ pulchre sint facies electorū in celo. z q̄no ornabūtur cū stola glie. **Si hō iste mortalis q̄ hodie est. z forte cras mortū rā pulcher est ad videndū: q̄d tūc erit de īmortalib. post iudiciū eternaliter viuētibus.** Et sic homo p̄ hoc sibi debz acq̄rere affectū pueniēdi ad celestē gloriā. **Sciendū etiam q̄ si homo videt mulierem vel virgīnē tanq̄ rem vel imaginem pulchrā non mala cogitando vel affectando non est peccatū q̄uis sit incautū.** **Unde Greg⁹.** Non licet videre q̄ nō licet concupisci. **Unde etiā Aug⁹** i reglā. **Nēq̄ feminas videre. phibemini: s̄ ap̄petere vel ab ip̄is appeti velle criminōsū est.** **F. Sexto** comittit̄ locutōe v̄l r̄i suvt cū q̄s loquit̄ vel aridet aliquā personam ea intentione vt eam alliciat: z sic peccat mortaliter. **Verbi gratia** **Si** q̄s loquit̄ verbū iocosū in ioco est tantū veniale. **Sed** si quis loquit̄ p̄bū iocosū ea intentione: vt illā psonā ad actū illicitū alliciat: tūc tale verbū iocosū q̄d alio modo est veniale: erit sibi mortale p̄pter

puersam intentōem. **Sic̄** intelligendū est de risu. vt cū q̄s aridet aliquā mulierem ea intentōe vt illā psonam ad malā zcupiscētiā z ad actū illicitū alliciat: tūc talis peccat mortalit̄ p̄pter puersam intentōem. **Uñ Luce. vi.** Ne vobis q̄ nunc ridetis. **Sed** si al̄s arideret aliquā psonam p̄pter noticiā vel ex quādā leuitate vel cōsuetudine. vel ex ammiratiōe vel ex ioco. tūc vix peccaret venialiter. **Sciendū q̄ aliqui antiq̄ z etiā quādo q̄ mulieres z virgīnes sepius loquūtur verba scurrilia z luxuriosa. q̄d est valde reprehensibile. q̄ p̄ hoc ostēdūt q̄ habēt corda impudica.** Quia s̄m dictū ch̄risti vt habēt **Barth. xij.** Ex abūdātia cordis os loq̄tur **Sup eadē p̄ba d̄t Ch̄rist̄ sup Barth.** Quale cor habet vnusq̄sq̄ talia verba loq̄tur z opa facit. **Uñ etiā Aresto. iij. Eth.** Qualiscūq̄ vnusq̄sq̄ est taliter d̄t: z talia facit opa. z taliter viuit. **Uñ etiam Irido.** Qualis s̄mo ostēditur: talis z animus p̄probat. **In signum** huius sp̄iales persone z hoīes deuoti sepius nomināt deū z dñm nostrū iesum ch̄ristū z beatā virgīnē mariā. et loquūtur de licitis. z salutaria p̄ferūt verba. quia habēt pudica z casta corda. **Sed** oppositū faciūt mali z puersi z impudici hoīes p̄ferētes verba scurrilia z luxuriosa. **Uñ Ildor⁹** de summo bono **Vali** sermones in ore ch̄ristiani esse nō debent. **Nā** sicut malos mores bona colloq̄a corrigūt. ita praua colloq̄a bonos mores corūpunt. **Septimo** p̄mittit̄ p̄ tactum impudicū z p̄ amplexus et oscula z h̄mōi. **Qui** modus vocatur p̄ aplm̄ turpitudō. z ille modus etiam est peccatū mortale. **Et** s̄m m̄gr̄m in cōpendio theologice veritatis est tāto grauius peccatū quāto magis p̄ talia libido acendit̄ p̄pter nūmiā approp̄imatiōez ad mulierē vel ad virgīnē. **Tūc** sciendū s̄m eundē magist̄rū. **Tāgere** mulierē p̄ter intentōem nō est p̄ctm̄. **Sic̄** tāgere cū intentōe: sed ex nēccitate. **Sed** tāgere

ex libidine vel osculari ad senō p̄tinentē est peccatū mortale. **N**eu hoc illi nō aduertit q̄ vt frequēter mulieres z p̄gines impudice tāgunt. s. amplexādo. osculādo. in quo deū grauiter offendūt. **S**extauo mittit sine actu p̄ ornatum corpis vel alia signa ad luxuriā incitantia. **V**erbi grā. vt sunt isti q̄ nō cōcupiscunt. nec actū p̄petrare volūt. sed faciūt vt cōcupiscant. vt multe mulieres similit̄er z p̄gines que ad hoc se lauant z ornant vel caput discooperūt vt amabili ores fiāt. que nō solum in plateis z choris. s. etiam in ecclia corda viroz vulnerant. dū eis nūc colore albo: nūc rubeo. nec familiari colloq̄o. nūc manuū iniectione. nūc vultus compositōe. **S**icut ille faciūt que cū ciliis fricāt facies suas et depingūt se sicut pictor: h̄ imaginē. z per talia laqueū z occasionez ruīne prestant p̄iūis. z tales q̄ sic nō cōcupiscunt nec actū facere intendūt. s. cōcupisci ab alijs volunt sunt occasores aiarum. de q̄b; deus districtā rōem req̄ret ab eis de om̄ib; illis aiab; quas sic ad p̄tīm traxerūt. **E**xodi. xxi. di. **Q**ui aperuerit cisternaz aut foderit z eā nō operuerit: z inciderit in eā bos vel asin⁹: dñs cisterne reddet p̄cū eius. **U**bi dicit glo. **C**isterna aperit̄ quādo mulier ornat. **T**ūc bos v' asinus incidit in eā q̄n homo p̄ ornatū illū illaq̄atur. tūc mulier illa reddet rōem d̄ aiabus illis. **U**n̄ Greg⁹. in moral. **T**ot mortib; q̄s dignus est: quot exēpla prauitatis in posteros reliquit. **E**rgo mulieres z p̄gines nō debent se pompose ornare. **U**n̄ Aug⁹. in libro ad sacras p̄gines. **D**ūca virgo nec ornatu capitis nec habitu nec oculis erectis. s. cū vultu ad terrā deposito p̄cedat. ne in se viles inducat amōes. vtz ipa nō peat: nec alijs p̄ditōis cā existat. **V** **C**ono committit q̄n aliq̄ libēter vellēt illū actū p̄ficere: bñ possent. qz h̄nt oportunitatem loci: t̄pis z p̄sone. z solū p̄terea dimitūt qz tūcēt mūdū z scādalū hoīm z p̄fusio

nē p̄riam. **S**z si scīrēt se posse latere in hoc actu: nec deū nec sanctos nec salutē aīe curarent q̄n hoc opus p̄petrarēt. **E**t tales q̄ sic dimitūt nō p̄ter deū. s. p̄ter hoīes grauiter deū offendunt. qz voluntas eoz delibēata est ad actū illū. **U**n̄ Leo papa. **S**ūt nōnulli q̄ dum corde p̄cipiunt p̄cū faciēdum deliberāt. illō tamē cū timore dimitūt. aut qz p̄re difficultate implere nequeūt. h̄ p̄fecto in dño moriunt. **E**t hoc idē intelligēdum est de quolib; peccato mortali. qd quis nō p̄ter deū dimittit: s. solum p̄ter timore hoīm. **V**erbi grā. sicut q̄s nō chorifans vel vestes p̄p̄ositas nō portans p̄terea q̄ pater vel mater vel aliq̄s p̄pinquus eius nouiter defunct⁹ est. **S**z si hoc nō eēt p̄ter deū nō dimitteret: s. oīno faceret. **S**ilr qui cōcupisceret rem p̄ximī sui z hanc libēter sibi subtraherz si suspendiū nō timeret: tales sp̄stant in peccato mortali. **S**i autē q̄s ad actū p̄cedit: tūc sp̄ est peccatū mortale. vt patz in sexto p̄cepto. **A**. **D**ecimo mittitur p̄ dona z munuscula. vt cū quis dat alicui aliq̄ donū vel denodiū ea intentione vt eam ad malam concupiscētiā z ad malum actum alliciat. talis sic dās siue sit pro nouo anno siue alio tempore peccat mortaliter p̄ter malam intentionem: immo mechanicus q̄ preparat vel vendit tale denodiū illi quem certitudinaliter scit se velle abuti: reus erit illi⁹ peccati. z peccat grauiter. **I**nsup nūc qui est mediator illarū p̄sonarū scīrēt. z portat tali p̄sone tale donū scīrēt ad tale malum fines z sequēdum: reus erit illius peccati. z grauiter peccat.

De filiabus luxurie. **E**quit de filiabus luxurie. **Q**uarū p̄ma est cecitas mentis. id est blintheit des gemuetes. de qua sub hebetudine mentis dictū est. **Q**uādo autē est mortale vel veniale. **R**espondet **H**ermanus de Schilditz. q̄ est f̄m genus suū nō sit p̄cū mortale: cū mens

De peccato

sit quasi tabula rasa et ceca nascat. tamen
cum ad finem luxurie ordinat: quia voluntaria
re supponit usus rationis: mortale est. **U**n-
de **ps.** Supercecidit ignis. scilicet cupiditatis et
non viderunt solem. **Idem.** Noluit intellige-
re cum bene ageret. **S**i tamen talis cecitas non
ordinaretur ad finem re illicitam. vel si incide-
ret ex quadam naturali corporis indispositione
non culpabilis: non credo esse peccatum morta-
le. **S**ecunda filia est precipitatio. id est. im-
betrachtlichkeit des Todes vno der helle
vel sic. verwegelichkeit. das ist so eyner
verwegelich louffet zo den sunden. **Q**uod
luxuriosi quequid agunt hoc faciunt prefe-
stinanter et in deliberate. **C**ontra quod. puer
biuorum. **iii.** **Q**uod tui videant recta et pal-
pebre tue precedant gressus tuos. **Q**uando
est veniale vel mortale. **R**espondet
Hermannus de schilditz. quod in tantum est
peccatum in quantum voluntarie actum consilii
premittit. quod si in his que per necessitate sa-
lutis consideranda occurrunt voluntarie se
precipitat ut periculo sua salutem non pre-
ponat mortaliter videtur peccare signant
quando ordinat in finem luxurie: vel in que-
cumque alium finem per se illicitum. sed si con-
gruit ex indispositione aliqua naturali. sicut
aliqui naturaliter sunt precipites. sic non est
mortale. **T**ertia filia est inconsideratio
vnachtsamkeit. die vnkuschen haben
kayn achtsamkeit vff alles das da zu-
dun oder zu layssen ist. **U**n inconsidera-
tio est quando aliquis recte iudicando desit-
cit. ex hoc quod premit vel negligit atten-
dere ea ex quibus rectum iudicium procedat.
vnde manifestum est quod inconsideratio est pec-
catum. **N**ota quando est mortale vel venia-
le. dicit **Hermannus de schilditz** sicut di-
ctum est ante de precipitatione et cecitate. **S**i
affectata est ex intentione vel ad finem luxu-
rie ordinat est peccatum mortale. **J**uxta il-
lud **Danielis. xiiij.** Auertentur sensum su-
um ut non recordarentur iudiciorum iustorum
Veniale tamen peccatum potest esse quando
non ordinat ad finem malum. vel quando
quod sine peccato quando euenit ex natura

li defectu. vel ex indispositione corporis in-
culpabili. **Q**uarta filia est inconstancia
id est. vnstetigkeit. das man feller vmer-
mer von eynen in das ander. **E**t sic deo
placet stabilitas in bono: sic instabilitas
multum displicet deo. **Q**uinta
filia est amor sui. **P**ro quo nota quod amor
inordinatus ad seipsum homines excecatur. vnde
Gregorius **V**ehementer claudit oculos
amor puatus. ex quo fit ut quod male
agimus graue non estimamus. **Q**uomodo
autem est peccatum mortale amor puatus?
Respondet **Hermannus de schilditz.** quod
amor sui secundum genus suum non habet rationem
peccati mortalis. **S**i tamen amor sui cre-
scat ad contemptum dei: tunc indubitanter est
peccatum mortale. **I**dem dicendum est si
amor inordinatus suspensus vergat in ini-
uriam proximi: quod tunc est peccatum mortale
iuxta mensuram iniurie. nisi iniuria esset
minima. **S**exta filia est odium dei. **C**um
enim deus subtrahit rationis voluptatem. et im-
pedimentum prestat per infirmitatem vel aliam
tunc odium dei. **Q**ueritur. vtrum deum
odio possit aliquis habere. **R**espondeo secundum
beatum **Thomam.** **D**upliciter ab homine con-
prehendi et desiderari potest. **U**no modo
secundum seipsum. scilicet per essentiam. deus autem per
essentiam suam est ipsa bonitas: quam nul-
lus potest odio habere. quia de ratione
boni est ut ametur. **E**t ideo impossibile
est quod aliquis videns deum per essentiam suam
eum odio habeat. **A**lio modo secundum effe-
ctum eius: tunc sunt quedam effectus dei
qui repugnant inordinate voluntati. **S**i
cur inflicio pene et etiam cohibitio pecca-
torum per legem diuinam que prohibet ea que
repugnant voluntati deprauate per pecca-
tum. **Q**antum ad considerationem effectuum
unum talium ab aliquibus deus odio haberi
potest. **S**ic illi in inferno odium deum. et
etiam peccatores in mundo. **U**n **Apo-**
calypsis. **B**laspheauerunt deum celi pro doloribus
Sed alios effectus habet etiam sic quod est
dator omnium bonorum vite et intelligentie. et sic
considerando non odit. **N**ota quod quicumque odit

penas: odit deum panarū actorē. **N**az multi odiunt penas: qui tamen eas patient ferre deberent ex reuerentia diuine iusticie. **A**ug^o. x. cōfess. dicit q̄ mala penalia q̄ de^o tolerare iubet non amare: ē prumperem odiū dei punientis. **H** est habere odio dei iusticiam q̄ est gūssimū p̄ccm. **G**reg^o. Nequius est odisse iusticiam: q̄ non fecisse. **S**ep^o ma filia est amor mundi. **P**ro quo sciendum q̄ amare mundū est multū periculosum. **P**rimo q̄ charitatē de^o extinguit. **J**ohis. ij. **S**i quis diligit mōm. non est charitas patris in illo. **S**cdo q̄ sic dilectio dei est fons oīm bonorum z p̄tutum. ita dilectio mundi oīm viciōz. **U**n^o **G**reg^o. **D**isce hō non diligere munduz vt diligas deū: auerte vt p̄uertaz. funde vt implearis. **T**ertio q̄ inimic^o dei p̄stituitur. **U**nde **J**acobi. 4. **A**micitia huius mundi inimica est deo. **Q**uarto q̄ seruū diaboli se facit. **A**p̄ls ad **G**al. p̄. **S**i mundo placerem: fuis xp̄i non essem. **U**nde **M**ath. 6. **N**emo p̄r duobus dñis seruire. **U**nde etiā **C**hrisost. sup **M**ath. **Q**uā miserū est mūd^o. z miseri qui eū sequunt: semp eīm homines mundi opa excluderūt a vita. **N**ota si amor mundi int̄m exerescat in hoīe q̄ p̄ponat amori dei vel vite et̄ne. vel si reuondat in iniuriā: q̄ tollit charitatē. p̄xi mi est p̄ccm mortale. **S**i tñ citra hos limites sistat: p̄r esse veniale. **S**exta filia est stulticia. **H**oc est: si quis exprimere valet scz illud gaudiū sempit̄num. z hereditatem celestē p̄temnere. z p̄ nihilo reputare. z plus delectari in zeno luxurie: q̄ in deo: et oībus bonis: z gaudijs spiritualibus z celestibz:

Luxuria palliat se tripliat

Luxuria palliat se sub tripliat specie virtutū. **P**rimo occultat se sub specie affabilitatis z beniuolentie. z hoc apparet in illis q̄ alijs se nimis affabiles exhibēt. **S**unt eīm quidā qui ad hoc student: vt oībus se affabiles et

gratiosos exhibeāt z oībz placere desiderant. z sic frequent occultat se voboluptatis. **E**t illa cogitatio est multū periculosa. q̄ sub ipa puritas p̄tutis z sinceritas diuini amoris frequent inficit p̄ occultatū amorē carnis. **R**emediū cōtra hanc voluptatē est q̄ hō diligēt cōsideret mentem suā z discutiat. vtrū sub sp̄e affabilitatis z amicitie quā exerceat aliqua p̄cupiscentia vel inclinatio p̄uari amoris latent se abscondat. **E**t si quā talium deprehendit: securi^o tunc erit q̄ se potius exhibeat singularē z maturū q̄ q̄ per suā affabilitatem malā inclinationem in seipso suscitaret. vel alijs ipam p̄curz. z etiā optimū remediū ē ad idē q̄ hō tāta magnimitate z tāta cordis altitudine mentis pudicitia amplectatur vt etiā dedignetur se cuiusq̄ familiariter exhibere. vt possit sue mentis puritas inquinari. **E**t hec magnanimitas id est cordis sublimitas nequa q̄ ab elatione: sed potius ab virtutis amore procedit. **S**cdo occultat se sub specie charitatis z amicitie. z hoc apparet in his q̄ dicunt. q̄ ideo singulari affectione ad aliquas p̄sonas inclinentur. vt exinde p̄fectum sue salutis magis querant. z eorū directōe in deū magis feruent z sollicitate insistant. **E**t isti multoties decipiunt. **Q**uia in hoc casu sub ficta sp̄e charitatis z salutis p̄ximiviscus carnal^o p̄cupiscentie se occultat. **R**emediū h̄ est q̄ hō diligēt p̄sideret quāta vtilitas illi p̄sone puenire possit p̄ cui^o p̄fectu singularē ad ipam affectōez gerit. **C**ōsideret si illa p̄sona sua directōe z studio indigeat. **N**ā si hō seipm aut aliā p̄sonā adeo mollem cognoscat: q̄ notabiliter timeat q̄ ex ei^o studio sibi vel illi ment^o occupatio vel gloria amor^o inclinatio pueniat: tuti^o ē hōi q̄ se ab oībz ill^o actibz restringat ex quibz posset sibi vel alijs aliq̄d noxiū puenire. **N**ā etiā **G**reg^o. **Q**uotienscūq̄ q̄s p̄ gest^o p̄caces z leues diuinū amorē in corde p̄ximū diminuit: toties in mēte sua seipsum

spūalit' occidit. Si autē q̄s scire voluerit
 an ex suo amore cor p̄sone alteri' occu/
 per. ex hoc cognoscat si illa p̄sona affeāt
 q̄ amor tu' in corde suo sup̄mū locuz re/
 near. Vel si familiaritatē tuā cū alia p/
 sona moleste ferat hec em̄ sūt certa signa
 noxiē z puerse dilectōis. **T**ertio oculat
 se sub sp̄e sanctitatis z beneficentiē.
Et hoc apparet in illis qui dicunt q̄ ad
 hāc p̄sonā vel ad illā magis inclinātur:
 ratione sanctitatis z castitatis z virtuo/
 sitatis in ea relucētis: asserētēs: q̄ ob h̄
 familiaritatem eius frequētē vt bonis
 exemplis ei' edificent. Et isti plerumq̄
 decipiunt. vt dicit Aug'. Nec eo min'
 femiē timēde sunt: qz religiose sūt. qz qn̄
 to religiosiores tanto citius allūunt. et
 plerumq̄ sub sp̄e sanctitatis latere visus
 libidinis. Sciendū q̄ quando aliq̄ per
 sona deuota desiderat habē puata col/
 loquiāz conuentus familiares: tunc ille
 amor familiaris sepe generat carnalem
Et hoc contingit in viris perfectis. put
 dicit Aug'. i. li. d. singularitate clericoz.
Crede mihi exptus loquor ex femiaruz
 familiaritate: multos cedros cecidisse co/
 gnoui. de quozū lapsu nō min' suspica/
 bar q̄ hyeronimū vel ambrosij. Et brūis
 Ambro. dicit. Perfectos quosq̄ viros
 nisi p̄ muliēs diabol' ipugnaē psueuit
Remediū h̄ hāc cōculatōem psueuit
 q̄ hō virilitatē illos ac' quos alieui p̄
 sone. p̄ sua sanctitate impēdit: nō p̄sone
 p̄t' cōplacentiā: h̄ dei amore exerceat si
 ne magna mora z lōgo p̄iunctu femiaz
 Amb. Si pudicitia q̄ris femina quaz
 videris hū cōuersantē: mente dilige nō
 corporali frequētia. Quia nec es dauid
 sanctior: nec salomōe sapientior. nec sam/
 p̄sone fortior. Demēto semp q̄ paradisi
 colonū de possessione sua mulier elecit.
Cōtra illos q̄ dicūt se nō posse castitūē
Equitur reprehensio illoz q̄ di/
 cūt se non posse cōtinere a forni/
 catione. q̄ hoc sit fallum: patz p̄
 mo p̄ hoc. qz diuersa testimōia sacre scri/
 ture h̄ reprobat. **E**t p̄mo illō Gen. 4.
 qd̄ dixit dñs ad cayn loq̄ns d̄ peccato
 Subtus te erit appetitus tuus: z tu do/
 minaberis illi. **U**n quasi mēdaciū dñs
 imponit: qui dicūt se nō posse cōtinere:
 cū tamē homo dñat appetitui cuiuslibz
 peccati: sic q̄ possit inclināti huius resē
 ltere. **I**tem Job. vi. An poterit quis gu/
 stare qd̄ gustatū affert mortē. **I**n vita/
 te qui haberet p̄fectā fidē cognoscerz q̄
 delectatio fornicatōis ē venenata. **M**e
 rito vitanda. Nonne si apponeret alicui
 cib' amarissim' v' venenat'. ipse statim di/
 ceret nō possum alicū mō comedere. **V**o/
 luptas p̄o fornicatōis extra infimōniū
 ē venenata. imo etiā morte amarioz. qz
 hic morte spūali. i. culpē hoīez inficit. **I**n
 futuro autē inficiet hoīem morte eterna
 tam corporis q̄ anime. **I**tem p̄bat per
 illō Eccl. 15. Apposui tibi aquā z ignē
 ad qd̄ volueris porrigere manū. **E**t post.
Un hoīez mors z vita bonū z malū: qd̄
 placuerit: dabit illi. **I**tem p̄bat p̄ illō apli.
 Fidel' est d̄s q̄ nō p̄mittit nos temptari
 sup̄ illō qd̄ possum'. **S**ecōdo ideo ca/
 ue d̄z q̄s ne prinacit' dicat se nō posse cō/
 tinere qz p̄ hoc reddidit se inferiorē huius aīa
 lib' qz min' h̄z libertatē animi z voluntar/
 tis q̄ bruta aīalia: cum tū dignitas illa
 data sit hoī p̄ ceteris aīalib' q̄ libez ar/
 bitriū h̄z. **P**iscis em̄ tempore se ab esca:
 si hamū videt. **E**t autē a ḡno frumētū si
 laqueū videt. **E**t miser hō timore mortē
 et ne nō vult se temperare ab illicitis vo/
 luptatib' ip̄ius luxurie. **T**ertio idē qz
 talis incurrit maledictionē om̄ipotent'
 qui dicūt se non posse cōtinere: cū tamē
 deus nullū impossibile p̄cepit homini.
Unde Hiero. **M**aledictus q̄ d̄r deuz
 p̄cepisse impossibile. **Q**uarto idē: qz
 tales sūt blasphemētes q̄ imponūt deo
 id qd̄ ei nō cōuenit: z insup̄ qd̄ est cōtra
 eius diuinā reuerentiā. **H**oc patz. qz i/
 ponūt deo ignorantiam: q̄ si nō sciuisset
 grauamē oneris z infirmitatem hominis.
 qui tamē est eterna sapia: z om̄ia nouit.

Item imponit et iniusticiam eo qd ho-
mini precepit qd implere n̄ possit: qua-
si iniuste in hoc cum hoīe egerit. **Cōtra**
quod dicit ps̄. **Iustus dñs in om̄ibus**
v̄ijs suis. et sanctus in oībus opibus su-
is. Item p hoc imponit et impietate et
crudelitatem ex eo qd crudeliter egerit in
hoc qd homini onus importabile impo-
suerit. **Contra** qd dicit ps̄. **Quasi**
dñs. Et ip̄e p se dicit in euāgelio **Disce**
te a me: quia mitis sum: et humil̄ corde.
Quinto ideo quia talis loquit cōtra
fidē et veritatē qd dicit se nō posse continēter
vivere. Et s̄m **Aug.** potest q̄ri d̄ illo. qd
dicit se nō posse continere. vtz̄ intelligat:
qd nō pōt continere se suis viribz̄ sine dei
auxilio: aut si intelligat: qd etiā adiutus
a deo nō possit. Si primo modo: h̄ pla-
num et verū est: qd sine adiutorio dei nihil
possumus. **Uñ** christus dicit in euāge-
lio. vt̄ habetur **Joannis. xv.** Sine me
nihil potestis facere. Non dixit pax fa-
cere: h̄ nihil omnino. **Uñ** etiā **Apl̄s. ij.**
Cor. iij. Nō sum⁹ sufficiētes cogitae alī
quid a nobis quasi ex nobis. **Uñ** etiā
Aug. Dñe estne te nihil sūt om̄s conat⁹
nostri. **Uñ** etiā **Sapie. vij.** Sicut qd
alī n̄ possuz eē p̄tines nisi de⁹ det: **Sed**
tū de⁹ semp̄ parat⁹ est dare gr̄az et adiu-
uare hominē in his q̄ sunt ad salutē si so-
lummō homo esset parat⁹ recipere gra-
tiam et adiuuamē diuinuz. **Si** secundo
modo. tunc manifestissime falsuz est: qz
etiā sapit heresim: qd quis audēt dicere
qd etiā cū adiutorio dei nō possit p̄tinen-
ter vivere. **Qz** talis loquit cōtra p̄mum
articulū fidei vbi dicimus. **Credo** i deū
p̄a. om̄. **Et** potest queri a tali: an possit
aliquāto tpe p̄tinerē: qd si dixerit se p̄ mē
sem̄ vel vltra posse. **Verbi** gratia: vt̄ i q̄
dragesima in qua etiā qñqz pessimi ho-
mines abstinent: tūc ostēdēdū ē et qd spe-
rare debet. qd potius sequenti mēse con-
tineat q̄ in isto: cū deus paratior est ad
adiuandū eū postqz p̄ mensem amore
eius cōtinuit q̄ ante: si tūc ex corde et?

auxilium instanter petierit. **Item** queri-
mus a tali quis cogit eū: vtrū a diabō
lo cogatur: vela muliere: vel a carne: nō
a diabolo. **Unde** **Breg.** **Debilis** ē ho-
stis qui in neminē vincit: nisi volentem:
Ira est debilitatus et om̄i potestate sua
priuatus p passionem et mortem christi.
Uñ **Aug.** sup ps̄. **Diabolus** plerūqz
vult nocere: et nō pōt: qz potestas ei⁹ est
sub potestate dei. **Nā** si tūc possz nocere
diabolus q̄ntū veller: aliqs iustoz non
remaneret. **Idem** in **h̄moue** **Nō** em̄ dia-
bolus cogēdo vel suadēdo nocet: nec ex-
torquet a nob̄ cōsensum: h̄ petit **Dat** qd
dem ille cōsiliū: sed deo auxiliāte nostrū
ē v̄ eligere v̄ repudiare qd suggererit
vñ etiā **Chryso.** sup **math.** **Diabol⁹** ei
suggerē potest: cogere te nō potest. **Item**
non cogit a muliere. qz masculus natu-
ralit̄ fortior ē q̄ m̄lier. **Item** nō a carne
qz deus dedit dominū homini sup car-
nem suam. **Uñ** **Gen. 3.** dixit ad m̄liere
q̄ tenet figuraz carnis. **Sub** v̄ri p̄ate
eris: et ip̄e dñabit tui. **Qz** at̄ habeat do-
minū qd sup carnē suā qd bñ possit abste-
nere a fornicatōne si veller: hoc patet: qz
si tal̄ haberet tāta volūtatē p̄tinedi q̄n-
tā h̄ vinū suū in vase suo custodiendi: et
facili cōtineret. **Et** si cum tāta diligētia
obstrueret sensus corporis cū sentit se per
occasionē temptari carnalit̄. cū q̄nta di-
ligētia obstruit forā mē vasis repleti v̄
no cū sentit vinū exire. vel stillare ex illo.
Item patet ex hoc qz si cū incōtinentia de-
beret p̄dere omnia bona sua tp̄alia: vt̄ si
sciret se amissurū pedemynū vel manus
vel ambos oculos. vel si sciret prepara-
tum ignē lectū in quo deberet cremari
sicut beatus laurentius i craticula: om-
nino abstineret: et nūqz vsqz ad mortē ali-
quē actū luxurie scient̄ et volūtarie facer̄.
Remedia luxurie cōmunia. **Qz**
Equit de remedijs cōmunibz̄
contra omnem luxuriam. et sunt
tria qd sic p̄bat. **Cū** luxuria sit
ignis necessario erit triplex remediū con-

era eā. Verbi gratia. Si olla q̄ circa ignez abo bullit: z ne effundat qd̄ in ea cōtinet aliqd̄ horū triū fieri cōsuevit. vlt̄ a q̄ frigida olle infūd̄it. vlt̄ de lignis subtrahit. vel olle ab igne elongat. **P**rimū em̄ remediū est q̄ si q̄s videt se temptari: tūc aq̄ infundēda est. s. tribulatio q̄ cūq̄s vel vt recipiat a se vel ab alio bonā disciplinam. vlt̄ punitat se alias. s. trahendo per crines. Vel si nō vult sibi adhibere tribulationes in p̄nti: saltē adhibeat sibi ipsius tribulationis memoriaz: vt cogitet d̄ penis q̄ debētur peccato luxurie. **U**n̄ exemplum de his iā dictis. Legit̄ q̄ q̄dam temptatus a luxuria dixit si h̄ egero: eternū ignē merebor: ergo p̄bare volo: vtrū possim sustinere. z sic cōbussit sibi digitos. z sic cōpescuit in se luxuriam. **E**xemplū etiā de b̄tō bern̄. qui p̄ ardoz luxurie inter spinas picit se z vulneravit corpus suū. z sic p̄ vulnera carnis extinguit ardoz libid̄is. **I**tem legit̄ de beato b̄ndictō q̄ semel immerisit se ī gelidā aquā p̄t̄ vehemētē temptatōez carnis. **S**c̄dm̄ remediū ē: vt cū q̄s subtrahat̄ de ciboz potu. sc̄dm̄ enim ligna silue exardescit ignis. **E**t p̄cipue d̄ ill̄ generibz ciboz potuū q̄ incitāt ad luxuriā: vt sunt fortia vina. z cibi acuti saporis. **I**sta em̄ sunt q̄si facule ardentes ad incēdēdū luxuriā. **U**n̄ bern̄. **P**ip̄ et zinziber cūminū z saluta z mlt̄e sp̄es huiusmodi salsam̄toz palatū qd̄ delectāt h̄ accēdūt luxuriā. **U**n̄ **H**ieron̄. **I**nt̄ epulas difficile seruat̄ pudicitia. z nitēs cutis sordidaz on̄dit̄ aiām. **E**x quo pz q̄ sicut iste essz deridēd̄ qui facul̄ ardētibz domū suā incēdēs dicēt q̄ cōbustio eius sibi displiceret. sic deridēdi sūt qui dicūt se velle p̄tinere qm̄ cū talibz abis z potibz domos suas. i. corpa sua incēdūt igne libid̄inis z concupiscētie. **U**n̄ **A**mbrosius. **D**eniqz a nobis edendi mēsurā seruet: ne torius corporis labes generet. **U**n̄ etiā **C**hrysostom̄ dicit. **P**ericiunium cessatur pugna aduersus aiām. **U**nde

etiam **H**ugo d̄ sancto victore. **P**arca et vita occidit vitia. libid̄inem extinguit. s̄tutem nutrit. animū roborat. ad celestia mētem eleuat. **Q**̄ autem subtractio cibi z potus extinguat luxuriam. per tale p̄t ostendit̄ exemplū. **E**rat quidā adolescēs qui ex intuitu illicito in concupiscentiaz carnis vehementer contra honestam z pulchram mulierem accensus est. **E**t ipsa repulit eum sepius z arguit. **E**t ip̄e dixit. **S**i non adimpleret voluntatem suam: oporteret eum mori. **T**unc ipsa ass̄gnauit ei diem z locum z horaz qua deberet venire ad eam. **C**um autem iste adolefcens veniret: tunc ipsa dixit. **V**oluntas tua non implebitur: nisi consenseris mihi in vnica petitione. z ip̄e libent̄ consentit. **T**unc ipsa inclusit eum in vna camera per triduum sine ciboz potu. z q̄rta die preparauit locum vnum cū mensa que fuit plena cum bonis ferculis et cibarijs. similiter z potum bonum. **E**t ex opposito preparauit lectum pulchz: z dixit iuueni. **E**n̄ optionem tibi do. an vis comedere z bibere. vlt̄ voluntatez tuā mecum adimplē. z voluntate tua peracta econuerso te includam. z iam non gustabis quicqz in comedendo z bibendo. **T**unc iuuenis respondit. **E**go iam ita fatigatus z attenuatus sum fame et siti q̄ ignis concupiscentie totus refriguit. z iam nullam concupiscentiaz erga te habeo. sed me delectat comedere z bibere magis q̄ quicqz aliud facere. **E**t ipsa ei: **Q**̄ nequā cur dixisti q̄ oporteret te mori. nisi ego tibi consentirem. **V**adez amplius quādo sic accensus es: tūc subtrahē tibi de ciboz potu. z sic facillime concupiscentiam carnis tue superab̄. **T**ertium remediū est q̄ homo elonget se ab igne luxurie. id est a presentia mulieris: **E**t hoc docet **A**p̄ls. i. **C**or. vi. **F**ugite fornicatōem. **S**uper quo **H**ob̄ dicit **A**mbrosius **C**um alijs nempe vitijs potest spectari conflictus: h̄ac autē fugite: ne approxinetis quia non potest

aliter vici melius Ad idem monemur exemplo Joseph Gen. 19. Cui cum dormina sua diceret dormi mecum: ipse relicto in manu eius pallio fugit: et egressus est foras. Quare autem fugiendum sit Rñ/ deo primo. quia homo est sicut fenū aridum. Unde Propheta. Omnis caro fenū. Item homo est sicut stipula Uñ Job. 13. Et stipulam siccam persequeris. nulla autem securitas est stipule vel feno arido circa ignem. igitur merito fugiendum est. Quia luxuria est peccatum valde immundum. ergo non est securus luctari cum peccato isto. vix enim potest esse q̄ homo non inquinetur Ecclesiast. 10. Qui tetigerit picem: inquinabitur ab ea. Sed diceret quis stipulam se non esse: immo quasi ferrum: et ideo non oportet eum timere mulierum familiaritates Respondeo q̄ etiam ipsum ferrum ignis immutat. vt quasi igneam formam inducat Sic ignis luxurie etiam homines ferreos immutat in malum Hieronimus. Ferreas mentes libido domat: Et etiam patet q̄ ex duobus lapidibus si inuicem collidantur exit ignis. Sic ex familiaritate duarum personarum que quasi lapidee videntur: exit quandoque ignis luxurie. Item est murus lapideus a candela iuxta se posita non comburatur: tamen denigratur: sicut et q̄ homo quandoque non cadat ex familiaritate mulierum in peccatum actuale: tamen frequenter aliquantulum inquinatur ad minus per cogitationes et delectationes malas. Unde beatus Hieronimus Crede mihi non potest cum domino toro cor de habitare: qui feminarum actibus copulatur. Quia autem cohabitatio et familiaris conuersatio mulierum multum est occasio ruine potest manifestari per tale exemplum. Legitur in vita patrum. q̄ senex quidam erat qui cum incurrit egritudine in eam magnam seruebant ei fratres: et videns senex q̄ fratres occuparent eum eo dixit. Vadā in egyptū: vt non impediat

am fratres istos Et dixit ei abbas moyses: non vades quia fornicatioem incursum es. Ille autem tristatus dicebat. Fortū est corpus meū: et tu mihi ista dicis. Surgēs ergo abiit in egyptū. Quod cum audissent homines circumquaque habitantes offerebant ei multa Venit etiam ad eum virgo quidam fidelis volens obsequium suum seni infirmo deponere Et post aliquantū tempore cum paululum de egritudine quod detinebat melius habuisset incurrit in eam Et illa cepit Interrogata autem a vicinis loci illius vñ cepit. Illa respondit. de senex huius illi autem non credebant. Senex vero dicebat. ego hoc feci. sed custodite infantem quem peperit Que cum genuisset puerum et ablacatus fuisset: tulit senex infantem in brachiis suis Et die qua erat festiuitas in schyri accurrebat ibi et intravit ecclesiam coram multitudie fratrum. Illi autem videntes eum fleuerunt. Qui dixit fratribus Videte infantem hunc: filius est inobedientie. cauete ergo vos o fratres a consortijs mulierum. eo quod in senectute hoc feci. et orate pro me. Et pergens ad cellam suam ad introitum pro me conuersionis reuersus est. Uñ Bern. Cum femina se esse et feminam non cognoscere: nonne plus est quam mortuum suscitare. si quod minus est non potest nec id quod maius est. Uñ Hiero. Si pudicitiam seruare quis: feminam quam bene videris conuersantem mente dilige: non corporali pñtia. Uñ Greg. scribit in registro q̄ beatus augustinus nec cum sorore habitare consensit.

Incipit tractatu

lus de sex operibus misericordie. Et primo de corporalibus.

Overa misericordie corporalia sunt sex Primum est cibare esurientem Uñ Esaie. lviij. Frange esurienti panem tuum. Secundum est potus dare sitiēti. Mat. x. Qui potum dederit vni ex minimis meis calicem aque frigide non perdet mercedem suam. Sed sunt